

Hospodaření v těžkých časech

Texty na tento týden

2Pa 20,1–22; 1Pa 21,1–14; 2Pt 3,3–12; 1J 2,15–17; Zj 13,11–17

Základní verš

„Přines Bohu obětí díky a plň svoje sliby Nejvyššímu! Až mě potom budeš v den soužení volat, já tě ubráním a ty mě budeš oslavovat.“ (Ž 50,14.15)

Někdy se zdá, že se náš svět stále více vymyká kontrole: války, krveprolití, zločiny, nemravnost, přírodní katastrofy, pandemie, ekonomická krize, politická korupce a další. Jednotlivci i rodiny pocítují silnou potřebu pečovat o vlastní přežití. Je pochopitelné, že v těchto nejistých časech mnozí hledají bezpečí a jistotu.

Každodenní práce nás stojí mnoho sil. Před námi jsou nesnadné výzvy: splácení dluhů, výchova dětí a zabezpečení rodiny – potřebujeme oblečení, jídlo a přístřeší. Ježíš se ve svém kázání na hoře věnoval i základním potřebám člověka a své poselství shrnul slovy: „Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno“ (Mt 6,32.33).

V těžkých časech, kdy se musíme opírat o Boha více než kdykoli předtím, existuje několik velmi praktických kroků založených na biblických principech.

Osnova lekce

Při studiu této lekce se budeme věnovat krizovým situacím, ve kterých může být ohroženo ekonomické blaho a zajištění jednotlivců i společnosti. Jak se má v takových situacích projevit naše křesťanství? Co od nás Bůh očekává?

- 2Pa 20,6–12: Bůh vždy na prvním místě (neděle)
- 1Pa 21,1–4: Důvěra a spoléhání na Boží péči (pondělí)
- 1Pt 3,3.4.8–12: Život v očekávání Kristova návratu (úterý)
- Mt 6,24; 1J 2,15–17: Jasně stanovené priority (středa)
- Zj 13,11–17: Důvěra v dobách krize (čtvrtek)

DEJ BOHA NA PRVNÍ MÍSTO

⁶ A [Jóšafat] řekl: „Hospodine, Bože našich otců, cožpak nejsi ty Bůh na nebi, který vládne nade všemi královstvími pronárodů? Máš v rukou moc a bohatýrskou sílu, nikdo se ti nemůže zpěčovat. ⁷Což jsi to nebyl ty, náš Bože, jenž jsi vyhnal obyvatele této země před Izraelem, svým lidem? Dal jsi ji navěky potomkům Abrahama, svého přítele. ⁸Usídlili se v ní a vybudovali ti v ní svatyni tvému jménu. Řekli: ⁹„Jestliže na nás přijde něco zlého, meč soudu, mor či hlad, postavíme se před tento dům a před tebe, protože v tomto domě dlí tvé jméno, a ve svém soužení budeme k tobě volat, a ty nás vyslyšíš a zachráníš.“ ¹⁰A nyní pohled' na Amónovce a Moábce i na horu Seír, kudy jsi Izraeli nedovolil projít, když přicházel z egyptské země; uhnul od nich a nevyhladil je. ¹¹Hle, jak nám odplácejí. Přitáhli nás vyhnat z tvého vlastnictví, které jsi nám určil. ¹²Bože náš, což je nebudeš soudit? Nemáme sílu proti tomuto velikému množství, které táhne proti nám. Nevíme, co máme dělat, proto vzhlížíme k tobě.“ (2Pa 20,6–12)

Osobní studium

Jaké důležité duchovní principy se nacházejí v úvodních verších? Které z nich můžeme aplikovat do svých životních zápasů a obtíží?

Ke konci Jóšafatovy vlády bylo Judsko napadeno několika pohanskými královstvími. Jóšafat byl odvážný a statečný muž. Roky buďoval své vojsko a opevňená města a byl dobře připraven čelit téměř jakémukoli nepříteli. Přesto se v této krizi nespolehal na vlastní sílu, ale na Boží moc. Rozhodl se hledat Hospodina a vyhlásil půst v celém Judsku. Všichni lidé se shromáždili na nádvoří chrámu, jak se za to kdysi modlil král Šalomoun (viz Šalomounovu modlitbu ve 2Pa 6,14–42). Modlili se, aby Bůh zmátl jejich nepřátele, aby jeho jméno mohlo být oslaveno. Potom se král Jóšafat modlil: „Bože náš, což je nebudeš soudit? Nemáme sílu proti tomuto velikému množství, které táhne proti nám. Nevíme, co máme dělat, proto vzhlížíme k tobě“ (2Pa 20,12).

Poté, co se takto odevzdali Bohu, sestoupil Hospodinův duch na Jachziela, který řekl:

„Pozorně naslouchejte, všichni Judejci a obyvatelé Jeruzaléma, i ty, králi Jóšafate. Toto vám praví Hospodin: ‚Nebojte se a neděste se tohoto velikého množství.‘ Boj není váš, ale Boží. [...] Vy přitom bojovat nemusíte. Postavte se, Judejci a obyvatelé Jeruzaléma, stůjte a uvidíte, jak vás Hospodin zachrání. Nebojte se a neděste se a zítra proti nim vytáhněte! Hospodin bude s vámi“ (2Pa 20,15,17).

Druhý den brzy ráno král shromáždil lid a před nimi kráčeli zpěváci lévijci, aby chválili Hospodina. Potom král vyzval lid: „Věřte v Hospodina, svého Boha, a budete nepohnutelní; věřte jeho prorokům a bude vás provázet zdar“ (2Pa 20,20). Sbor začal zpívat a nepřátelé se navzájem ničili a „nikdo nevyvázl“ (2Pa 20,24). Judským mužům trvalo tři dny, než posbírali kořist z boje, a čtvrtý den se vrátili do Jeruzaléma se zpěvem.

Hospodin, který je vysvobodil, je tentýž Bůh, kterého milujeme a uctíváme i my. Jeho moc je dnes stejně velká jako tehdy. Důvěřovat Hospodinu a jeho vedení je výzvou pro nás.

Aplikace

Přečti si text 2Pa 20,20. Jaký zvláštní význam by měl mít tento text pro adventisty sedmého dne?

SPOLÉHEJ SE NA HOSPODINA, NE NA VLASTNÍ SÍLU

¹Proti Izraeli povstal satan a podnítil Davida, aby sečetl Izraele. ²David poručil Jóabovi a předákům lidu: „Jděte, spočítejte Izraele od Beer-šeby až k Danu a podejte mi zprávu, chci znát jejich počet.“ ³Jóab králi namítl: „Nechť Hospodin zvětší svůj lid třeba stokrát. Což nejsou ti všichni, králi, můj pane, služebníky mého pána? Proč to chce můj pán zjistit? Proč se má Izrael provinít?“ *“Královo rozhodnutí bylo však pro Jóaba nezvratné. Jóab vyšel a prošel celý Izrael. Pak přišel do Jeruzaléma. (1Pa 21,1–4)*

Osobní studium

Král David se mohl zachovat mnohem lépe. Ze zkušenosti svého nejlepšího přítele Jónatana měl vědět, že když člověk uzavře smlouvu s Bohem, nezáleží na tom, zda má pár mužů nebo velké vojsko. Bůh nám může dát vítězství bez ohledu na naši sílu. V 1S 14,1–23 pisatel zaznamenává příběh o tom, jak Saulův syn Jónatan a jeho zbrojnoš porazili celou posádku Pelištejců – bylo to Hospodinovo dílo. V textu se velmi jasně říká, že jednal Hospodin (1S 14,6.10.12.23). Navzdory této zkušenosti, když nastaly pro krále Davida těžké časy, dovolil satanovi, aby ho pokoušel důvěřovat jen své vlastní síle a vynalézavosti.

Přečti si úvodní verše (1Pa 21,1–14). Proč se David rozhodl „spočítat Izrael“? Proč byl jeho velitel Jóab proti?

Davidově šlo hlavně o to, aby zjistil počet bojeschopných mužů (1Pa 21,5). Problémem bylo, že s celým nápadem přišel satan. Ten svedl Davida, aby se při obraně spoléhal více na vlastní síly než na Hospodinovu prozřetelnost. Jóab, velitel Davidovy armády, se pokoušel přesvědčit Davida, aby sčítání lidu nedělal. Viděl totiž, jak Bůh pracuje pro Izrael. Měl mnoho zkušeností s Božím vedením

a v Písmu není ani jedna zmínka o tom, že by vojsko pod jeho vedením nějakou bitvu prohrálo. David však trval na tom, aby sčítání pokračovalo. Z textu se dozvídáme, že Davidovo jednání přineslo národu pohromu.

Nikdy se nestalo, že by někdo důvěřoval Bohu zbytečně. Kdykoli bojujete pro Hospodina, dobře se připravte. Existuje výrok, který se připisuje britskému vládci a veliteli armády Oliveru Cromwellovi (1599–1658). Před jednou z bitev občanské války řekl svým vojákům: „Důvěřujte Bohu, moji chlapci, a mějte střelný prach suchý!“ Jinými slovy, udělejte vše, co můžete, abyste uspěli, ale uvědomte si, že vítězství nám může dát pouze Bůh.

V souvislosti s tématem, o kterém přemýšlíme, je velmi lákavé spoléhat se na výši částky na našem bankovním účtu nebo na to, že se o nás postará vláda. Písmo nás však učí, že ať se Boží lid ocitl v jakékoli krizi, pokud důvěřovali Bohu, on se o ně postaral.

Současnost bychom měli využít k tomu, abychom se dostali do souladu s Bohem, zbavili se dluhů a štědře nakládali s tím, co nám bylo dáno. Slovy staré duchovní písně: „Jestli jsme někdy předtím potřebovali Hospodina, určitě ho potřebujeme i nyní.“

Aplikace

Jak najít správnou rovnováhu mezi tím, co můžeme udělat sami (například postarat se o finanční zabezpečení sebe a své rodiny), a tím, že máme ve všem důvěřovat Hospodinu?

ŽIJ JEDNODUŠE

³Především vám chci říci, že ke konci dnů přijdou posměvači, kteří žijí, jak se jim zachce, a budou se posmívat: „Kde je ten jeho zaslíbený příchod? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření.“ [...]

⁹Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání. ¹⁰Den Páně přijde jako přichází zloděj. Tehdy nebesa s rachotem zaniknou, vesmír se žárem roztaví a země se všemi lidskými činy bude postavena před soud. ¹¹Když tedy se toto vše rozplyne, jak svatě a zbožně musíte žít vy, ¹²kteří dychtivě očekáváte příchod Božího dne! V něm se nebesa roztaví v ohni a živly se rozpustí žárem. (2Pt 3,3.4.9–12)

Osobní studium

Jak bychom měli jako věřící reagovat na to, že žijeme ve stále složitější době? Máme si utáhnout opasky a přikrčit se, abychom přežili? Ne, máme dělat pravý opak. Protože víme, že konec světa a druhý příchod Krista je blízko, měli bychom chtít použít své prostředky k tomu, abychom druhé seznámili s radostným poselstvím o tom, co Bůh připravil těm, kteří ho milují. Víme, že jednoho dne, a to už brzy, všechno na této zemi shoří.

Uvažuj o úvodním textu (2Pt 3,3–12). Jaké je Petrovo poselství v těchto verších?

Z Božího slova chápeme, že Hospodin na konci věků neřekne andělům, aby nás majetek přestěhovali do nebe. Všechno na zemi shoří v konečném ohni, kdy všechny stopy hříchu a zla – kromě jizev na Kristových rukou – budou navždy zničeny.

Co bychom tedy měli dělat se svým majetkem? „Nyní by naši bratři měli zmenšovat svůj majetek místo toho, aby ho zvět-

šovali. Chystáme se přestěhovat do lepší země, do té nebeské. Nezabýdľujme se zde na zemi, ale snažme se svůj majetek co nejvíce omezit.“ (CS 59)

Tato slova jsou stará více než sto let. Stále však platí, že času je málo, protože naše životy jsou vždy krátké. Co je šedesát, osmdesát nebo dokonce sto let (máme-li dobré geny, žijeme zdravě a nepostihne nás nějaká nehoda) ve srovnání s věčností? Náš život může skončit dřív, než dočteme tuto lekci. A první, co uvidíme pak, bude druhý příchod Ježíše Krista.

Jako věřící máme žít ve světle věčnosti. Ano, musíme tvrdě pracovat, abychom zajistili sebe a své rodiny. A pokud nás Hospodin požehnal bohatstvím, není na tom nic špatného, pokud si jej budeme užívat. Samozřejmě za předpokladu, že se nestaneme chamtivými a že budeme štedří vůči potřebným. Mějme však na paměti, že vše, co zde nashromáždíme, je pomíjivé, a pokud si nedáme pozor, může nám to přinést zkázu.

Aplikace

Pokud bys věděl, že Ježíš přijde za deset let, jak bys změnil svůj život? A pokud by to bylo za pět let? Nebo za tři?

STANOV SI PRIORITY

Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět a druhého milovat, k jednomu se přidá a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i majetku. (Mt 6,24)

¹⁵Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Miluje-li kdo svět, láska Otcova v něm není. ¹⁶Neboť všechno, co je ve světě, po čem dychtí člověk a co chtějí jeho oči a na čem si v životě zakládá, není z Otce, ale ze světa. ¹⁷A svět pomíjí i jeho chtivost; kdo však činí vůli Boží, zůstává na věky. (1J 2,15–17)

Osobní studium

Ježíšova podobenství a učení a příběhy biblických postav jasně ukazují, že neexistuje poloviční oddanost Kristu. Buď jsme, nebo nejsme na Boží straně.

Když se Ježíše jeden zákoník zeptal, které přikázání je největší, Ježíš odpověděl: „Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly!“ (Mk 12,30). Když všechno odevzdáme Kristu, nezůstane nám nic pro žádného jiného pána. Tak to je a tak by to mělo být i v našem životě.

Uvažuj o úvodním verši Mt 6,24. Jakou máš osobní zkušenost s pravdivostí těchto slov? Co je v této oblasti pro tebe největším pokušením?

Ježíš neřekl, že je obtížné sloužit Bohu a majetku, nebo že musíme být opatrní v tom, jak oběma sloužíme. Místo toho řekl,

že se to nedá. Tečka. Tato myšlenka by měla vnést do našich duší trochu strachu a chvění (Ep 2,12).

Uvažuj o textu 1J 2,15–17 (ČSP). Jak to, „po čem dychtí člověk a co chtějí jeho oči a na čem si v životě zakládá“, na nás působí? Proč to pro nás představuje nebezpečí? Jak se naše touhy pro nás mohou stát pokušením?

Není divu, že Pavel napsal: „Myslete na to, co je nahoře, ne na to, co je na zemi“ (Ko 3,2; ČSP). Samozřejmě, snáze se to řekne, než udělá. Pokušení a lákání světa máme každý den před očima. Vábení toho, „co je na zemi“, je silné. Naše nitro touží po okamžitém uspokojení. I ten nejvěrnější křesťan občas sklouzne a pocítí lásku k tomu, „co je na zemi“. A i když víme, že jednoho dne to všechno skončí, stále cítíme, že nás to táhne k pomíjivým věcem. Dobrou zprávou však je, že se přesto nemusíme nechat odtáhnout od Pána.

Aplikace

Přečti si text 2Pt 3,10–14. Jak by tato slova měla ovlivňovat náš způsob života, včetně toho, jak zacházíme s naším majetkem?

AŽ NEBUDE MOŽNÉ KUPOVAT ANI PRODÁVAT

¹¹Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. ¹²Z pověření té první šelmy vykonává veškerou její moc. Nutí zemi a její obyvatele, aby klekali před první šelmou, které se zahojila její smrtelná rána. ¹³A činí veliká znamení, dokonce i oheň z nebe nechá před zraky lidí sestoupit na zem. ¹⁴Bylo jí dáno dělat znamení ke cti první šelmy a svádět jimi obyvatele země; rozkazuje obyvatelům země, aby postavili sochu té šelmě, která byla smrtelně zraněna mečem, a přece zůstala naživu. ¹⁵Je jí dáno, aby do sochy té šelmy vdechla život, takže ta socha mluvila a vydala rozkaz, že zemrou všichni, kdo před ní nepoklekou. ¹⁶A nutí všechny, malé i velké, bohaté i chudé, svobodné i otroky, aby měli na pravé ruce nebo na čele cejch, ¹⁷aby nemohl kupovat ani prodávat, kdo není označen jménem té šelmy nebo číslicí jejího jména. (Zj 13,11–17)

Osobní studium

Bible vykresluje bolestný obraz světa před druhým příchodem Ježíše. Daniel říká, že přijde „soužení, jaké nebylo od vzniku národa až do této doby“ (Da 12,1). Vzhledem k některým opravdu temným obdobím v minulosti musí být to, o čem zde Daniel mluví, opravdu velmi zlé.

I kniha Zjevení poukazuje na znepokojivé časy před Kristovým návratem.

Uvažuj o úvodním textu (Zj 13,11–17). Jak souvisí otázka finančních záležitostí s pronásledováním na konci času?

Nemoci něco koupit nebo prodat? Jak velká část našeho života se točí kolem nakupování a prodávání? Naše práce je v jistém smyslu prodejem našeho času, dovedností a zboží těm, kteří si je chtějí koupit. Nemoci cokoli koupit nebo prodat však znamená neschopnost fungovat ve společnosti, ve které žijeme. Tlak na ty, kteří zůstanou věrní, pak bude obrovský. Navíc čím více peněz máme, tím větší podíl budeme mít na tomto světě (alespoň co se týče materiálních statků), a tak tlak na způsobení se bude určitě ještě silnější.

Jak se na to můžeme připravit? Nyní se připravujeme tak, že se prostřednictvím Boží milosti ujistíme, že nejsme otroky svých peněz a svého majetku. Pokud se nyní nepřipoutáme k majetku, budeme mít mnohem menší problém se ho vzdát, pokud si to budou okolnosti vyžadovat.

Přečti si text Dt 14,22.23. Co mělo být motivací k odvádění desátků? Co se z toho můžeme naučit v souvislosti s dobou konce?

Bůh prostřednictvím Mojžíše vysvětlil, že jedním z důvodů, proč ustanovil systém desátků, bylo, „aby ses učil bát Hospodina, svého Boha, po všechny dny“ (Dt 14,23). V textu Žalmu 31,20 vidíme, že „bát se Hospodina“ znamená mu důvěřovat: „Jak velká je dobrota, kterou chováš vůči těm, kdo se tě bojí! Před lidskými syny ji prokazuješ těm, kdo v tobě hledají útočiště“ (ČSP).

Chápeme, že Bůh ustanovil systém desátků, aby nás chránil před sobectvím a povzbuzoval nás k důvěře, že se o nás postará. Přestože věrnost v desátcích určitě není zárukou, že lidé nakonec zůstanou věrní, ti, kteří nejsou věrní v desátcích, budou v budoucnu prožívat velký zápas.

Aplikace

Čeho se v souvislosti s budoucností nejvíc obáváš? Co můžeš udělat se svým strachem?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Ačkoli nic v Bibli neříká, že bohatství je špatné, zároveň nenacházíme texty, které by spojovaly bohatství s posilováním oddanosti Bohu. Ve skutečnosti platí opačné nebezpečí. „Musíme se vzdát všeho, co by nás odvádělo od Boha. Mnoho lidí uctívá bohatství. Touha po majetku a láska k penězům je připoutávájí k satanovi. Jiní nade všechno cení uznání a pocty lidí. Touží po tom, aby k nim ostatní vzhlíželi s obdivem a oslavovali je. Další lidé touží po snadném a sobeckém životě bez námahy. To všechno však musíme překonat. Nemůžeme napůl náležet Bohu a napůl se věnovat sobeckým zájmům, běžným v tomto světě. Božími dětmi můžeme být jen tehdy, když jimi budeme naplno.“ (SC 44; CVP 46)

V předchozích lekcích jsme mluvili o tom, jak církev rostla a jak byli první křesťané štedří. Nikdy v minulosti se však církev neměla tak dobře, jako se má dnes v mnoha zemích světa. Otázkou je, za jakou cenu. Blahobyt ovlivňuje naši spiritualitu – a určitě ne k dobrému. Proč? Bohatství a materiální hojnost nepodporují křesťanské ctnosti sebezapření a sebeobětování. Dá se nemilovat svět a jeho nabídky, když máme v chladničce více jídla, než dokážeme sníst, když vlastníme pěkné auto, když nakupujeme online přes půl světa, když máme nejnovější televizory, počítače a telefony? Mnozí členové naší církve takový luxus nemají. My však žijeme v zemi, která patří mezi ty bohatší. Luxus a bohatství jsou nebezpečné. Nemluvíme o „milionářích“, kteří jsou si svého bohatství vědomi, a pokud se rozhodnou, mohou mnoho prostředků věnovat na charitu či rozvoj Božího díla. Chceme poukázat na ty, kdo patří do střední třídy. Uprostřed chytrých telefonů, počítačů, klimatizací a SUV jsou natolik oklamáni, že vůbec nemají pocit, že i jako „střední třída“ jsou v nebezpečí, že je jejich vlastní pohodlí duchovně pokazí. Proto mohou být desátky mocnou duchovní protilátkou proti nebezpečí bohatství, a to i pro ty, kteří nepatří k nejbohatším lidem v zemi.

Otázky k rozhovoru

1. *I když nepatříme mezi nejbohatší lidi na zemi, proč si musíme dávat pozor na svůj postoj k penězům a bohatství?*
2. *Jaké praktické kroky (kromě desátků) nám mohou pomoci se příliš „nezamotat“ do věcí tohoto světa?*
3. *Co by se stalo, kdybys od zítřka nemohl kupovat nebo prodávat, protože patříš mezi ty, „kteří zachovávají Boží přikázání a věnost Ježíši“ (Zj 14,12)? Co by to udělalo s tvou vírou?*